

Πνευματικὴ Οἰκοδομὴ

■ Πορευόμενοι ἐν Μετανοίᾳ καὶ Εὐχαριστίᾳ πρὸς τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ (6')

**Ἐλάτε νὰ δοξολογήσουμε τὸν Χριστὸ μας,
τὸν Ἐνανθρωπήσαντα Ἅγιο Θεὸ μας!...**

Τὸν ἀμήτορα πρὸ αἰώνων καὶ ἀπάτορα ἐπ' ἐσχάτων

«**Τῷ πρὸ τῶν αἰώνων, ἐκ Πατρὸς γεννηθέντι ἀρρέυστως Υἱῷ,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκ Παρθένου, σαρκωθέντι ἀσπόρως,
Χριστῷ τῷ Θεῷ βοήσωμεν·
ὁ ἀνυψώσας τὸ κέρας ἡμῶν, ἅγιος εἶ Κύριε».**

Στὸν Μονογενῆ Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, **ὁ** Ὅποῖος ἐγεννήθη προ-
αιωνίως, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ ὅλα ὅσα ἔγιναν ἐν χρόνῳ, **ἀπὸ**
τὸν Πατέρα χωρὶς νὰ μεταβληθῆ / ἀλλοιωθῆ ἢ Οὐσία
Αὐτοῦ (τοῦ Πατέρα). **ὁ** Ὅποῖος Υἱός, τώρα στὶς ἔσχατες
ἡμέρες, **ἔ**λαβε χωρὶς σπορὰν ἀνδρὸς σάρκα ἀπὸ τὴν Παν-
αγία Παρθένο· **σ**τὸν ἐνανθρωπήσαντα Αὐτὸν Χριστὸ καὶ
Θεὸ μας ἄς ἀναφωνήσουμε δοξολογικὰ καὶ εὐχαριστιακά:
Ἐσύ, ὁ Ὅποῖος ἀνύψωσες, ἐμεγάλυνες καὶ ἐξόξασες τὴν
δύναμι, τὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ κῦρος τῆς πρώην ταπεινῆς φύ-
σεώς μας, **Εἶ**σαι ὁ μοναδικὸς Ἅγιος, Κύριε καὶ Θεέ μας!

Ἄσίου Νικοδήμου Ἁγιορείτου,
Ἐρμηνεία εἰς τὸν Εἰρμόν τῆς ᾠδῆς Γ',
τοῦ πεζοῦ Κανόνος τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως,
Ποιήματος Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ

Ἀπὸ τὴν Προφῆτιν Ἄνναν, τὴν Μητέρα Σαμουὴλ τοῦ Προφήτου καὶ Ποι-
ήτριαν τῆς τρίτης ᾠδῆς, ἐρανίσθη ὁ Μελωδὸς τὸν παρόντα Εἰρμόν·

ἐκείνη γὰρ εἶπε τὰ λόγια ταῦτα πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστοῦσα, διότι στεῖρα οὖσα πρότερον, ἐγέννησεν ὕστερον·

ἦτοι τό: «Υψώθη κέρας μου ἐν Θεῷ μου» καὶ τό: «Οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν Σου» (Α' Βασ. β' 1, 2).

* * *

Ὅθεν τὰ λόγια ταῦτα ἀπὸ ἐκείνην λαβὼν ὁ Ἱεράρχης Κοσμάς, ἐπιστρέφει εἰς τὸν λαὸν τῶν Χριστιανῶν, καὶ μὲ παρακινήτικόν σχῆμα λέγει πρὸς αὐτόν·

Ἔλα ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν, ἐλάτῃ νὰ φωνάξωμεν πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, ὁ Ὅποιος ἐγεννήθη μὲν ἀρρέευστος καὶ ἀπαθῶς ἐκ τοῦ ἀγεννήτου Πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων¹, χωρὶς κανέν αἴτιον τελικὸν πρὸς τὰ ἔξω κτίσματα·

καθὼς εἶπεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος: «Τὸ μὲν ὦν (ὁ Υἱὸς) καὶ ἄει ὦν ἐκ τοῦ ἄει ὄντος (ἦτοι τοῦ Πατρὸς) ὑπὲρ αἰτίαν καὶ λόγον· οὐδὲ γὰρ ἦν τοῦ Λόγου λόγος ἀνώτερος» (Λόγος εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν)· ἐσαρκώθη δὲ ὁ Αὐτὸς ἐκ τῆς Παρθένου χωρὶς σποράν ἀνδρός, διὰ τὴν ἰδικήν μας σωτηρίαν [ἦτο ἀπάτωρ].

* * *

Τί δὲ νὰ φωνάξωμεν πρὸς τὸν Χριστόν;

ἐκείνα τὰ εὐχάριστα λόγια, ὅπου προτιήτερα ἀπὸ ἡμᾶς ἐφώνησεν ἡ στεῖρα καὶ Προφῆτις Ἄννα, ἡγουν:

Ἐσὺ, Κύριε, εἶσαι Ἅγιος, ὁ Ὅποιος ὕψωσας καὶ ἐμεγάλυνας τὸ κέρας ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, ἦτοι τὴν ἰδικήν μας δόξαν καὶ δύναμιν, διὰ τῆς ἰδικῆς Σου Ἐνανθρωπήσεως.

□

1. Οἱ αἰῶνες νοητὰ κτίσματά εἰσι, κατὰ τὸν Θεσσαλονίκης Γρηγόριον (βλ. Κεφάλαια φυσικά, θεολογικά, ἠθικά καὶ πρακτικά PN', Κεφ. ξη', PG τ.150, στλ. 1169B): ὅθεν εἶπε καὶ ὁ Παῦλος: «δι' Οὗ (τοῦ Υἱοῦ δηλ.) καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν» (ὁ Πατὴρ δηλ.) (Ἐβρ. α' 2).

• **«Τοὺς αἰῶνας»:** μετωνυμία τοῦ περιέχοντος ἀντὶ τοῦ περιεχομένου· οἱ αἰῶνες εἶναι ὁ κόσμος ἢ τὸ σύνολον ἐκείνων, τὰ ὅποια περιλαμβάνονται ἐν χρόνῳ· «ὁ γὰρ αἰὼν οὐκ οὐσία τις ἐστίν, ἀλλ' ἀνυπόστατον χρῆμα συμπαρομαροῦν τοῖς γεννητῆν ἔχουσι φύσιν» (Θεοδώρητος)· ὅθεν: «δι' Οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν» = «δι' Αὐτοῦ ἐδημιούργησε καὶ ὅλα ὅσα ἔγιναν ἐν χρόνῳ».

Περιλαμβάνει δὲ ὁ αἰὼν τὰ αἰδία καὶ ἀθάνατα, ἦτοι τοὺς νοεροὺς Ἀγγέλους, καθὼς καὶ ὁ χρόνος περιλαμβάνει τὰ θνητὰ κτίσματα. Διὸ εἶπεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος: «Ὅπερ ἡμῖν ὁ χρόνος ἡλίου φορᾶ μετρούμενος, τοῦτο τοῖς αἰδίοις αἰῶν» (Λόγῳ ΛΗ', Εἰς τὰ Θεοφάνια, εἶπουν Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, PG τ. 36, στλ. 320B). Ὁ δὲ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων καὶ ὑπὲρ τοὺς αἰῶνάς ἐστιν· ὅθεν ἀκολούθως προαιώνιος καὶ ὑπεραιώνιος λέγεται.